

Zbiór Orzeczeń

POSTANOWIENIE SĄDU (ósma izba)

z dnia 20 maja 2020 r. *

Skarga o stwierdzenie nieważności – Energia – Rynek wewnętrzny gazu ziemnego – Dyrektywa (UE) 2019/692 – Dodanie do dyrektywy 2009/73/WE art. 49a dotyczącego przyjmowania decyzji w sprawie odstępstwa od niektórych przepisów dyrektywy – Stosowanie dyrektywy 2009/73 do linii przesyłowych gazu do i z państw trzecich – Zakwestionowanie wyznaczonego na dzień 24 maja 2020 r. terminu do przyznania odstępstw od obowiązków wynikających z dyrektywy 2009/73 – Brak bezpośredniego oddziaływania – Brak indywidualnego oddziaływania – Niedopuszczalność

W sprawie T-530/19

Nord Stream AG, z siedzibą w Zoug (Szwajcaria), którą reprezentowali adwokaci M. Raible, C. von Köckritz i J. von Andreae,

strona skarżąca,

przeciwko

Parlamentowi Europejskiemu, który reprezentowali L. Visaggio, J. Etienne i I. McDowell, w charakterze pełnomocników,

oraz

Radzie Unii Europejskiej, którą reprezentowały A. Lo Monaco i S. Boelaert, w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mającej za przedmiot oparte na art. 263 TFUE żądanie stwierdzenia częściowej nieważności dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/692 z dnia 17 kwietnia 2019 r. zmieniającej dyrektywę 2009/73/WE dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego (Dz.U. 2019, L 117, s. 1),

SĄD (ósma izba),

w składzie: J. Svenningsen (sprawozdawca), prezes, R. Barents i C. Mac Eochaidh, sędziowie,

sekretarz: E. Coulon,

wydaje następujące

* Język postępowania: angielski.

Postanowienie

Okoliczności powstania sporu

- 1 Dyrektywa 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 98/30/WE (Dz.U. 2003, L 176, s. 57) została uchylona i zastąpiona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. (Dz.U. 2009, L 211, s. 94).
- 2 Dyrektywa 2009/73 ma na celu ustanowienie wspólnych zasad w zakresie przesyłu, dystrybucji, dostaw i magazynowania gazu ziemnego w celu umożliwienia dostępu do rynku oraz wspierania uczciwej i niedyskryminacyjnej konkurencji. W tym względzie dyrektywa ta przewiduje między innymi obowiązek rozdziału systemów przesyłowych i operatorów systemów przesyłowych oraz ustanowienie niedyskryminacyjnego systemu dostępu stron trzecich do systemów przesyłowych i dystrybucyjnych gazu, i to na podstawie opublikowanych taryf.
- 3 Zgodnie z art. 36 dyrektywy 2009/73, istotna nowa infrastruktura gazowa, tj. połączenia wzajemne, instalacje ciekłego gazu ziemnego i instalacje magazynowe, mogą na wniosek i pod pewnymi warunkami zostać zwolnione na czas określony z niektórych obowiązków przewidzianych w tej dyrektywie. W celu uzyskania zwolnienia należy wykazać między innymi, że inwestycja zwiększy konkurencję w dostawach gazu i zwiększy bezpieczeństwo dostaw, a poziom ryzyka związanego z inwestycją jest taki, że inwestycja ta nie miałaby miejsca bez udzielenia zwolnienia.
- 4 Skarżąca, Nord Stream AG, jest spółką prawa szwajcarskiego należącą w 51% do spółki rosyjskiej PJSC Gazprom, a także do czterech spółek szwajcarskich posiadających, odpowiednio, 15,5% w przypadku dwóch z nich pośrednio kontrolowanych przez dwie spółki niemieckie, oraz 9% w przypadku dwóch pozostałych spółek, z których jedna pośrednio należy do spółki francuskiej, a druga jest spółką zależną spółki niderlandzkiej. Skarżąca posiada i eksploatuje „Nord Stream”, będący systemem dwóch linii przesyłowych, którego budowa została ukończona w 2012 r. i którego eksploatacja jest przewidziana na okres 50 lat. System ten zapewnia przesył gazu pomiędzy Wyborgiem (Rosja) a Lubminem (Niemcy) w pobliżu Greifswaldu (Niemcy). Gaz, który trafia na terytorium Niemiec, jest przesyłany przez gazociągi lądowe NEL i OPAL, które pod kontrolą niemieckiego organu regulacyjnego podlegają obowiązkowi wynikającym z dyrektywy 2009/73.
- 5 Na wniosek Komisji Europejskiej COM(2017) 660 final z dnia 8 listopada 2017 r. Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej przyjęły w dniu 17 kwietnia 2019 r. dyrektywę (UE) 2019/692 zmieniającą dyrektywę 2009/73 dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego (Dz.U. 2019, L 117, s. 1, zwaną dalej „zaskarżoną dyrektywą”), która weszła w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu, czyli w dniu 23 maja 2019 r.
- 6 Zgodnie z motywem 3 zaskarżonej dyrektywy ma ona na celu usunięcie przeszkód, które utrudniają zakończenie tworzenia rynku wewnętrznego gazu ziemnego, wynikających z tego, że zasady rynku Unii Europejskiej nie znajdują dotychczas zastosowania do linii przesyłowych gazu do i z państw trzecich.
- 7 W tym względzie art. 2 pkt 17 dyrektywy 2009/73, zmienionej zaskarżoną dyrektywą, przewiduje, że pojęcie „połączenia wzajemnego” obejmuje nie tylko „[każdą] linię przesyłową przebiegającą przez granicę lub łączącą obie strony granicy między państwami członkowskimi, która ma na celu połączenie krajowego systemu przesyłowego tych państw członkowskich”, ale obecnie również „[każdą] linię przesyłową między państwem członkowskim a państwem trzecim do terytorium państw członkowskich lub morza terytorialnego tego państwa członkowskiego”.

- 8 Natomiast zgodnie z art. 49a ust. 1 dyrektywy 2009/73, dodanym przez zaskarżoną dyrektywę, „[w] odniesieniu do linii przesyłowych gazu między państwem członkowskim a państwem trzecim wybudowanych przed dniem 23 maja 2019 r. państwo członkowskie, w którym znajduje się pierwszy punkt połączenia takiej linii przesyłowej z siecią [tego] państwa członkowskiego, może podjąć decyzję o zastosowaniu odstępstwa od [niektórych przepisów dyrektywy 2009/73] w odniesieniu do odcinków takiej linii przesyłowej gazu znajdujących się na jego terytorium lub morzu terytorialnym z powodów obiektywnych, takich jak umożliwienie odzyskania poczynionej inwestycji lub ze względów bezpieczeństwa dostaw, pod warunkiem że odstępstwo to nie będzie miało szkodliwego wpływu na konkurencję na rynku wewnętrznym gazu ziemnego lub na skuteczne funkcjonowanie tego rynku ani na bezpieczeństwo dostaw w Unii”. Wspomniany art. 49a ust. 1 przewiduje ponadto, po pierwsze, że odstępstwa tego rodzaju są „ograniczone w czasie do 20 lat na podstawie obiektywnego uzasadnienia, [są] odnawialne w uzasadnionym przypadku i mo[gą] być warunkowane wymaganiami, które przyczyniają się do spełnienia wyżej wymienionych warunków”, a po drugie, że „[t]akie odstępstwa nie mają zastosowania do linii przesyłowych między państwem członkowskim a państwem trzecim, które ma obowiązek transpozycji [dyrektywy 2009/73 w zmienionym brzmieniu] do swojego porządku prawnego na mocy umowy zawartej z Unią”.
- 9 Ponadto zaskarżona dyrektywa zmieniała art. 36 dyrektywy 2009/73, przewidując w ust. 1 lit. e) tego artykułu, że zwolnienie przyznane na podstawie tego przepisu nowym istniejącym infrastrukturom między innymi nie może mieć szkodliwego wpływu na „bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego w Unii”.
- 10 W odniesieniu do transpozycji zmian wprowadzonych zaskarżoną dyrektywą do dyrektywy 2009/73 art. 2 zaskarżonej dyrektywy przewiduje, że z wyjątkiem tych państw członkowskich, które nie mają granicy geograficznej ani linii przesyłowych łączących je z państwami trzecimi, a także z wyjątkiem Cypru i Malty ze względu na ich położenie geograficzne, „[p]aństwa członkowskie wprowadz[ą] w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania [tej] dyrektywy do dnia 24 lutego 2020 r. bez uszczerbku dla jakichkolwiek odstępstw na podstawie art. 49a dyrektywy 2009/73”.

Przebieg postępowania i żądania stron

- 11 Pismem, które wpłynęło do sekretariatu Sądu w dniu 26 lipca 2019 r., skarżąca wniosła skargę w niniejszej sprawie, w której wnosi do Sądu o:
- stwierdzenie nieważności zaskarżonej dyrektywy w zakresie, w jakim wprowadza ona do dyrektywy 2009/73 nowy art. 49a ust. 3 zdanie pierwsze, zgodnie z którym „[d]ecyzje [w sprawie odstępstwa] na podstawie ust. 1 i 2 [tegoż art. 49a] przyjmuje się do dnia 24 maja 2020 r.”.
 - obciążenie Parlamentu lub Rady kosztami postępowania.
- 12 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu w dniu 2 października 2019 r. przez Rzeczpospolitą Polską, w dniu 15 października 2019 r. przez Komisję, w dniu 30 października 2019 r. przez Republikę Litewską i Republikę Estońską oraz w dniu 6 listopada 2019 r. przez Republikę Łotewską podmioty te wniosły o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenientów popierających żądania Parlamentu i Rady na podstawie art. 143 regulaminu postępowania Sądu.
- 13 Odrębnym pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 14 października 2019 r. Rada podniosła na podstawie art. 130 § 1 regulaminu postępowania zarzut niedopuszczalności, w którym wnosi do Sądu o:
- odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej;

- obciążenie skarżącej kosztami postępowania.
- 14 Odrębnym pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 15 października 2019 r. Parlament podniósł na podstawie art. 130 § 1 regulaminu postępowania zarzut niedopuszczalności, w którym wnosi do Sądu o:
- tytułem żądania głównego:
 - odrzucenie skargi jako niedopuszczalnej;
 - obciążenie skarżącej kosztami postępowania;
 - tytułem żądania ewentualnego, gdyby Sąd oddalił zarzut niedopuszczalności lub zdecydował o pozostawieniu zarzutu niedopuszczalności do rozstrzygnięcia w wyroku, wyznaczenie Parlamentowi i Radzie nowych terminów na przedstawienie ich odpowiedzi na skargę.
- 15 W uwagach złożonych w sekretariacie Sądu w dniu 6 grudnia 2019 r. w przedmiocie zarzutów niedopuszczalności podniesionych przez Parlament i Radę skarżąca wnosi do Sądu o oddalenie ich jako bezzasadnych i w konsekwencji o uznanie skargi za dopuszczalną.
- 16 Decyzją z dnia 4 kwietnia 2020 r. prezes Sądu, na podstawie art. 67 § 2 regulaminu postępowania, postanowił w świetle szczególnych okoliczności niniejszej sprawy o rozpoznaniu jej w pierwszej kolejności.

Co do prawa

W przedmiocie zarzutów niedopuszczalności

- 17 Na poparcie zarzutu niedopuszczalności Parlament podnosi, że skarżąca nie ma legitymacji procesowej do żądania stwierdzenia częściowej nieważności zaskarżonej dyrektywy, a ponadto instytucja ta żywi wątpliwości co do interesu prawnego skarżącej w uzyskaniu tego stwierdzenia częściowej nieważności rzeczonej dyrektywy. Natomiast Rada na poparcie zarzutu niedopuszczalności podnosi, że skarga jest niedopuszczalna, ponieważ, po pierwsze, skarżąca nie ma interesu prawnego w stwierdzeniu częściowej nieważności zaskarżonej dyrektywy, po drugie, skarżąca nie ma legitymacji procesowej do wniesienia skargi o stwierdzenie częściowej nieważności tej dyrektywy, a po trzecie, stwierdzenie częściowej nieważności tej dyrektywy prowadziłoby do istotnej zmiany zaskarżonej dyrektywy.
- 18 Skarżąca utrzymuje, że ma interes prawny i legitymację procesową do wniesienia skargi o stwierdzenie częściowej nieważności zaskarżonej dyrektywy.
- 19 W tym względzie zgodnie z art. 130 regulaminu postępowania, jeżeli pozwany lub pozwani wnoszą w odrębnym piśmie o wydanie przez Sąd rozstrzygnięcia w przedmiocie niedopuszczalności skargi lub niewłaściwości Sądu bez rozpatrywania sprawy co do istoty, Sąd rozstrzyga w przedmiocie wniosku w możliwie najkrótszym czasie, a w stosownym przypadku – po otwarciu ustnego etapu postępowania.
- 20 W niniejszej sprawie Sąd uznaje, że po zapoznaniu się z aktami sprawy ma wystarczającą wiedzę i postanawia orzec w drodze postanowienia w przedmiocie zarzutów niedopuszczalności podniesionych przez Parlament i Radę, bez konieczności otwierania ustnego etapu postępowania, zważywszy że – ze względów przedstawionych poniżej i niezależnie od kwestii, czy skarżącej przysługuje interes prawny – nie wykazała ona, że ma legitymację procesową do wniesienia skargi o stwierdzenie częściowej nieważności zaskarżonej dyrektywy.

Rozważania wstępne

- 21 Zgodnie z art. 263 akapit czwarty TFUE „[k]ażda osoba fizyczna lub prawna może wnieść, na warunkach przewidzianych w akapitach pierwszym i drugim, skargę na akty, których jest adresatem [pierwszy przypadek] lub które dotyczą jej bezpośrednio i indywidualnie [drugi przypadek], oraz na akty regulacyjne, które dotyczą jej bezpośrednio i nie wymagają środków wykonawczych [trzeci przypadek]”.
- 22 W tym względzie, chociaż art. 263 akapit czwarty TFUE nie odnosi się *expressis verbis* do dopuszczalności skarg o stwierdzenie nieważności dyrektywy wniesionych przez osoby fizyczne lub prawne w odniesieniu do dyrektywy, niemniej jednak z orzecznictwa wynika, że sama ta okoliczność nie jest wystarczająca, aby uznać takie skargi za niedopuszczalne. Instytucje Unii nie mogą bowiem, jedynie poprzez wybór formy danego aktu, wykluczyć ochrony sądowej, jaką to postanowienie traktatu przyznaje osobom fizycznym lub prawnym (zob. analogicznie postanowienie z dnia 10 września 2002 r., *Japan Tobacco i JT International/Parlament i Rada*, T-223/01, EU:T:2002:205, pkt 28 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 23 Niezależnie od powyższego, zgodnie z art. 288 akapit trzeci TFUE adresatem dyrektywy są państwa członkowskie. Tak więc zgodnie z art. 263 akapit czwarty TFUE osoby fizyczne lub prawne, takie jak skarżąca, mogą wnieść skargę o stwierdzenie nieważności dyrektywy, takiej jak zaskarżona dyrektywa, tylko pod warunkiem, że albo dotyczy ona ich bezpośrednio i indywidualnie („drugi przypadek”), albo stanowi ona akt regulacyjny, który dotyczy ich bezpośrednio i nie wymaga środków wykonawczych („trzeci przypadek”) [zob. podobnie wyroki: z dnia 25 października 2010 r., *Microban International i Microban (Europe)/Komisja*, T-262/10, EU:T:2011:623, pkt 19; z dnia 6 września 2013 r., *Sepro Europe/Komisja*, T-483/11, niepublikowany, EU:T:2013:407, pkt 29; postanowienie z dnia 7 lipca 2014 r., *Wepa Lille/Komisja*, T-231/13, niepublikowane, EU:T:2014:640, pkt 20].
- 24 Co się tyczy pojęcia „aktu regulacyjnego” w rozumieniu „trzeciego przypadku”, o którym mowa w art. 263 akapit czwarty TFUE, powinno ono być rozumiane jako odnoszące się do każdego aktu o charakterze generalnym, z wyjątkiem aktów ustawodawczych. W odniesieniu do tych ostatnich aktów autorzy traktatu z Lizbony zamierzali bowiem utrzymać restrykcyjne podejście wobec możliwości żądania przez jednostki stwierdzenia ich nieważności, wymagające wykazania, że wspomniane akty ustawodawcze „dotyczą ich bezpośrednio i indywidualnie” (zob. podobnie wyrok z dnia 3 października 2013 r., *Inuit Tapiriit Kanatami i in./Parlament i Rada*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, pkt 59, 60, a także Sekretariat Konwentu Europejskiego, Sprawozdanie końcowe grupy dyskusyjnej w sprawie funkcjonowania Trybunału Sprawiedliwości z dnia 25 marca 2003 r., dokument CONV 636/03, pkt 22; nota przekazująca Prezydium Konwentu z dnia 12 maja 2003 r., dokument CONV 734/03, s. 20).
- 25 W tym względzie rozróżnienie na akt ustawodawczy i akt regulacyjny opiera się zgodnie z traktatem FUE na kryterium procedury, ustawodawczej lub nie, która doprowadziła do jego przyjęcia (zob. postanowienie z dnia 7 stycznia 2015 r., *Freitas/Parlament i Rada*, T-185/14, niepublikowane, EU:T:2015:14, pkt 26 i przytoczone tam orzecznictwo). Zgodnie bowiem z art. 289 TFUE akty prawne przyjmowane w drodze procedury ustawodawczej stanowią akty ustawodawcze, podobnie jak, w konkretnych przypadkach przewidzianych w traktatach, niektóre akty przyjęte z inicjatywy grupy państw członkowskich lub Parlamentu, na zalecenie Europejskiego Banku Centralnego (EBC) albo na wniosek Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI).
- 26 W niniejszej sprawie bezsporne jest, że zaskarżona dyrektywa została przyjęta na podstawie art. 194 ust. 2 TFUE zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, przedstawioną szczegółowo w art. 294 TFUE. W konsekwencji wspomniana dyrektywa, w tym jej art. 1, który przewiduje między innymi wprowadzenie art. 49a do dyrektywy 2009/73 i którego częściowej nieważności domaga się skarżąca w niniejszej sprawie, stanowi akt ustawodawczy w rozumieniu traktatu FUE.

- 27 W tych okolicznościach niezależnie od faktu, że zaskarżona dyrektywa ze swej natury przewiduje przyjęcie przez niektóre państwa członkowskie będące jej adresatami przepisów transponujących, wykluczając już z założenia możliwość uznania jej co do zasady za akt niewymagający „środków wykonawczych”, przesłanka dotycząca legitymacji procesowej skarżącej do zaskarżenia tej dyrektywy nie może być oparta na „trzecim przypadku”, o którym mowa w art. 263 akapit czwarty TFUE, ponieważ zaskarżony akt, czyli zaskarżona dyrektywa, nie stanowi „aktu regulacyjnego” w rozumieniu tego postanowienia.
- 28 Jeśli chodzi o „drugi przypadek”, o którym mowa w art. 263 akapit czwarty TFUE, należy przypomnieć, że w pewnych okolicznościach nawet akt ustawodawczy mający zastosowanie do ogółu zainteresowanych podmiotów gospodarczych może dotyczyć bezpośrednio i indywidualnie niektórych spośród nich w rozumieniu tego postanowienia (zob. podobnie wyroki: z dnia 17 stycznia 1985 r., Piraiki-Patraiki i in./Komisja, 11/82, EU:C:1985:18, pkt 11–32; z dnia 27 czerwca 2000 r., Salamander i in./Parlament i Rada, T-172/98 i od T-175/98 do T-177/98, EU:T:2000:168, pkt 30).
- 29 Zatem w niniejszej sprawie należy zbadać, czy w świetle przesłanek ustanowionych dla „drugiego przypadku” w art. 263 akapit czwarty TFUE skarżąca wykazała, że zaskarżona dyrektywa dotyczy jej bezpośrednio i indywidualnie, przy czym należy przypomnieć, że zawarte w tym postanowieniu pojęcie bezpośredniego i indywidualnego oddziaływania odpowiada pojęciu zawartemu w art. 230 akapit czwarty WE, którego to pojęcia autorzy traktatu z Lizbony nie mieli zamiaru zmieniać (zob. podobnie wyrok z dnia 3 października 2013 r., Inuit Tapiriit Kanatami i in./Parlament i Rada, C-583/11 P, EU:C:2013:625, pkt 70, 71).

W przedmiocie bezpośredniego oddziaływania na skarżącą

- 30 Parlament uważa, że przepis zaskarżonej dyrektywy, którego stwierdzenia częściowej nieważności skarżąca domaga się w niniejszej sprawie, nie dotyczy jej bezpośrednio, ponieważ przepis ten jest skierowany wyłącznie do państw członkowskich, do których należy przyznawanie na wniosek operatorów ewentualnych odstępstw, a zatem przepis ten nie ma żadnego wpływu na sytuację prawną skarżącą ani nie wywiera wobec niej skutków.
- 31 W szczególności Parlament uważa, że nic we wspomnianym przepisie nie zobowiązuje skarżącej do wystąpienia w określonym terminie o przyznanie odstępstwa od obowiązków wynikających z dyrektywy 2009/73 w zmienionym brzmieniu. I tak wobec braku w zaskarżonej dyrektywie wskazówki co do terminu, w którym skarżąca powinna wystąpić o takie odstępstwo, to do państw członkowskich należy ustanowienie, w ramach krajowych przepisów transponujących tę dyrektywę, przepisów proceduralnych regulujących składanie wniosków o przyznanie odstępstwa i w tym względzie przysługują im uprawnienia dyskrecjonalne, z zastrzeżeniem ustanowienia rzeczonych przepisów w taki sposób, aby zapewnić, że potencjalne wnioski o przyznanie odstępstwa będą mogły zostać zbadane i, w stosownym przypadku, uwzględnione w odpowiednim terminie.
- 32 Zdaniem Parlamentu należy zatem brać pod uwagę projekt ustawy transponującej zaskarżoną dyrektywę w Niemczech, który przewiduje możliwość złożenia przez operatorów wniosku o przyznanie odstępstwa w terminie 30 dni od wejścia w życie tej ustawy krajowej, co nastąpiło w dniu 12 grudnia 2019 r., i w tym względzie, gdyby skarżąca nie złożyła wniosku w terminie przewidzianym przez władze krajowe, to wpływ na jej sytuację prawną miałaby wspomniana ustawa niemiecka, a nie zaskarżona dyrektywa. Z punktu widzenia Parlamentu nawet jeśli zaskarżona dyrektywa przewiduje termin końcowy na przyznanie odstępstw, państwa członkowskie dysponują zakresem uznania w odniesieniu do terminu składania wszelkich wniosków o odstępstwa, co oznacza, że łączny okres, podczas którego operatorzy mogą składać wnioski, a organy krajowe je rozpatrywać, który to okres skarżąca w niniejszej sprawie kwestionuje jako zbyt krótki lub zbyt rygorystyczny, różni się w poszczególnych

państwach członkowskich. A zatem w Niemczech wnioski o przyznanie odstępstwa mogą być składane i rozpatrywane w okresie wynoszącym od pięciu do sześciu miesięcy poczynwszy od dnia 12 grudnia 2019 r. do dnia 24 maja 2020 r.

- 33 Rada twierdzi, że zaskarżona dyrektywa nie dotyczy skarżącej bezpośrednio ani w ogólności, ani w szczególności za pośrednictwem jedynego przepisu tej dyrektywy, w odniesieniu do którego domaga się ona stwierdzenia częściowej nieważności. W tym względzie skarżąca nie wyjaśniła, w jaki sposób którykolwiek z obowiązków prawnych nałożonych na państwa członkowskie w zaskarżonej dyrektywie, w tym termin, jaki został im wyznaczony na przyznanie odstępstw od dyrektywy 2009/73 w zmienionym brzmieniu, mógłby wywoływać bezpośrednie skutki prawne dla jej sytuacji. Ponadto podnoszone w skardze konsekwencje wprowadzenia w życie zaskarżonej dyrektywy dla skarżącej są czysto hipotetyczne, ponieważ zmaterializowałyby się one tylko wtedy, gdyby nie przyznano jej odstępstwa, zaś w dniu wniesienia rozpatrywanej skargi nie było wiadomo, czy tak się zdarzy. Co więcej, państwa członkowskie przy przyjmowaniu krajowych przepisów transponujących zaskarżoną dyrektywę dysponują zakresem uznania, a w szczególności mają pełną swobodę co do możliwości przyznawania odstępstw w odniesieniu do linii przesyłowych prowadzących do państw trzecich lub od nich przychodzących. W rzeczywistości skarżąca, podkreślając w pkt 21 skargi, że „po dokonaniu transpozycji dyrektywy zmieniającej w Niemczech przepisy niemieckie wprowadzające w życie dyrektywę [2009/73] będą znajdować w pełni zastosowanie do niemieckiego odcinka Nord Stream”, i wskazując również, że zamierza ona zwrócić się do organów niemieckich o przyznanie odstępstwa, sama przyznała, że przesłanki bezpośredniego oddziaływania na nią zaskarżonej dyrektywy nie zostały spełnione w niniejszym przypadku.
- 34 W skardze i w swoich uwagach w przedmiocie zarzutów niedopuszczalności podniesionych przez Parlament i Radę skarżąca twierdzi, że zaskarżona dyrektywa dotyczy jej bezpośrednio, ponieważ jej zdaniem w przypadku niewydania decyzji w sprawie odstępstwa przez niemiecki organ regulacyjny na podstawie art. 49a, dodanego zaskarżoną dyrektywą do dyrektywy 2009/73, wymogi tej ostatniej dyrektywy będą miały do niej zastosowanie. Dotyczy to obowiązków w zakresie rozdziału systemów przesyłowych i operatorów systemów przesyłowych, przewidzianych w art. 9 dyrektywy 2009/73; obowiązku przyznania stronom trzecim dostępu do gazociągu, przewidzianego w art. 32 tej dyrektywy, oraz obowiązków taryfowych, takich jak przewidziane w art. 41 ust. 1 i 6 rzeczony dyrektywy oraz w odpowiednich niemieckich ustawach transponujących.
- 35 Te nowe obowiązki spowodują w przypadku skarżącej konieczność wprowadzenia istotnych zmian w dotyczącej jej umowie akcjonariuszy, w jej statucie i w umowie przesyłu gazu, którą skarżąca zawarła ze spółką Gazprom export LLC. W tym względzie zaś możliwość uzyskania od niemieckiego organu regulacyjnego odstępstwa na podstawie nowego art. 49a przewidzianego w zaskarżonej dyrektywie, którego uzyskanie byłoby w jej przypadku nadmiernie trudne, a nawet niemożliwe, nie usunęłyby bezpośredniego i poważnego oddziaływania rzeczony dyrektywy na sytuację skarżącej, między innymi z tego powodu, że tego rodzaju odstępstwo dotyczyłoby jedynie niektórych obowiązków przewidzianych w dyrektywie 2009/73, a odstępstwa te zostałyby przyznane jedynie tymczasowo, oraz z tego względu, że nadmiernie krótki termin, w którym krajowe organy regulacyjne powinny rozpatrzyć wnioski o przyznanie odstępstwa, w niniejszym przypadku najpóźniej do dnia 24 maja 2020 r., zagraża możliwości uzyskania takiego odstępstwa przez skarżącą. Wreszcie, co się tyczy przepisu zaskarżonej dyrektywy ustanawiającego ten termin, którego stwierdzenia nieważności skarżąca domaga się w niniejszej sprawie, nie pozostawia on państwu członkowskiemu żadnego uznania, tak że jego stosowanie jest czysto automatyczne i wynika z samego uregulowania Unii.
- 36 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem warunek, iż będący przedmiotem skargi akt Unii musi dotyczyć bezpośrednio osoby fizycznej lub prawnej zgodnie z „drugim przypadkiem” przewidzianym w art. 263 akapit czwarty TFUE, wymaga łącznego spełnienia dwóch kryteriów, a mianowicie, po pierwsze, by ów akt wywoływał bezpośredni wpływ na sytuację prawną strony skarżącej, i po drugie, by nie pozostawiał on żadnego uznania swoim adresatom, których obowiązkiem jest go wykonać, gdyż jego wykonanie ma charakter czysto automatyczny

i wynika z samego uregulowania Unii, bez stosowania innych przepisów pośrednich (postanowienie z dnia 19 czerwca 2008 r., *US Steel Košice/Komisja*, C-6/08 P, niepublikowane, EU:C:2008:356, pkt 60; wyrok z dnia 6 listopada 2018 r., *Scuola Elementare Maria Montessori/Komisja, Komisja/Scuola Elementare Maria Montessori i Komisja/Ferracci*, od C-622/16 P do C-624/16 P, EU:C:2018:873, pkt 42).

- 37 Taka sama sytuacja ma miejsce, gdy przysługująca adresatom podważanego aktu Unii możliwość niezastosowania się do niego jest czysto teoretyczna, ponieważ ich wola dostosowania się do niego nie wzbudza żadnych wątpliwości (zob. postanowienie z dnia 19 czerwca 2008 r., *US Steel Košice/Komisja*, C-6/08 P, niepublikowane, EU:C:2008:356, pkt 61 i przytoczone tam orzecznictwo; wyrok z dnia 4 grudnia 2019 r., *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo/Komisja*, C-342/18 P, niepublikowany, EU:C:2019:1043, pkt 39 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 38 W niniejszej sprawie należy stwierdzić, że co do zasady od momentu wejścia w życie zaskarżonej dyrektywy część linii przesyłowych gazu, należących do operatorów gazociągów, takich jak skarżąca, w niniejszym przypadku część znajdująca się między państwem członkowskim a państwem trzecim do terytorium państw członkowskich lub położona na morzu terytorialnym państwa członkowskiego, może potencjalnie podlegać obowiązkom ustanowionym w dyrektywie 2009/73 i w przepisach krajowych transponujących tę ostatnią dyrektywę w zmienionym brzmieniu.
- 39 Jednakże jeśli chodzi o konkretne obowiązki, którym będzie odtąd podlegać na podstawie przepisów dyrektywy 2009/73 w zmienionym brzmieniu część linii przesyłowych gazu niektórych operatorów, takich jak skarżąca, oraz sposób, w jaki obowiązki te zostaną precyzyjnie określone, zależą one od krajowych przepisów transponujących, które państwo członkowskie, na którego morzu terytorialnym jest położona ta część linii, przyjmie lub przyjęło na podstawie art. 2 zaskarżonej dyrektywy w związku z art. 288 akapit trzeci TFUE, i to najpóźniej do dnia 24 lutego 2020 r.
- 40 Dyrektywa nie może bowiem tworzyć samoistnie obowiązków po stronie jednostki, a zatem organy krajowe nie mogą powoływać się na dyrektywę jako taką wobec operatorów w braku wcześniejszego przyjęcia przez te organy przepisów transponujących daną dyrektywę (wyrok z dnia 26 lutego 1986 r., *Marshall*, 152/84, EU:C:1986:84, pkt 48; postanowienie z dnia 7 lipca 2014 r., *Group’Hygiène/Komisja*, T-202/13, EU:T:2014:664, pkt 33; zob. także podobnie wyrok z dnia 14 lipca 1994 r., *Faccini Dori*, C-91/92, EU:C:1994:292, pkt 20, 25).
- 41 A zatem przepisy zaskarżonej dyrektywy – niezależnie od tego, czy są jasne i wystarczająco precyzyjne – nie mogą przed przyjęciem przez państwo członkowskie przepisów krajowych dotyczących transpozycji i niezależnie od przyjęcia tych przepisów stanowić bezpośredniego źródła obowiązków ciążących na skarżącej i mogących z tego względu bezpośrednio oddziaływać na jej sytuację prawną w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE (zob. podobnie wyrok z dnia 27 czerwca 2000 r., *Salamanca i in./Parlament i Rada*, T-172/98 i od T-175/98 do T-177/98, EU:T:2000:168, pkt 54; postanowienie z dnia 7 lipca 2014 r., *Group’Hygiène/Komisja*, T-202/13, EU:T:2014:664, pkt 33). W szczególności w braku przyjęcia przez Republikę Federalną Niemiec przepisów transponujących zaskarżoną dyrektywę niemiecki organ regulacyjny nie może wymagać od skarżącej, aby przestrzegała obowiązków nowo obowiązujących w jej przypadku, jak to przewidziano w rzeczony dyrektywie.
- 42 W tym względzie okoliczność, że obecnie działalność skarżącej jest częściowo regulowana prawem Unii, w niniejszym przypadku zmienioną dyrektywą 2009/73, jest w każdym razie jedynie konsekwencją wyboru skarżącej, by rozwijać i prowadzić swoją działalność na terytorium Unii, w tym przypadku na morzu terytorialnym jednego z państw członkowskich Unii (zob. podobnie wyrok z dnia 21 grudnia 2011 r., *Air Transport Association of America i in.*, C-366/10, EU:C:2011:864, pkt 127, 128). Od momentu wejścia w życie zaskarżona dyrektywa jako taka nie wywiera jednak bezpośrednich i konkretnych skutków dla sytuacji prawnej operatorów takich jak skarżąca, a w każdym razie nie przed upływem terminu do dokonania transpozycji przewidzianym w jej art. 2 ust. 1.

- 43 Ponadto przyjęcie stanowiska skarżącej, zgodnie z którym wejście w życie zaskarżonej dyrektywy wywarło bezpośredni wpływ na jej sytuację prawną ze względu na to, że dotychczas eksploatacja jej systemu podwójnego gazociągu „Nord Stream” nie podlegała przedmiotowemu zakresowi stosowania dyrektywy 2009/73, oznaczałoby uznanie, że za każdym razem, gdy Unia wydaje nową regulację prawną w dziedzinie, w której nakłada na podmioty obowiązki, którym wcześniej nie podlegały, prawodawstwo to, nawet gdyby zostało ustanowione w postaci dyrektywy przyjętej w ramach zwykłej procedury ustawodawczej, w sposób nieunikniony dotyczyłoby bezpośrednio podmiotów w rozumieniu art. 263 akapit czwarty TFUE. Otóż takie podejście byłoby sprzeczne z samym brzmieniem art. 288 akapit trzeci TFUE, zgodnie z którym „dyrektyw[ę] wiąż[ą] każde państwo członkowskie, do którego [są] kierowan[e], w odniesieniu do rezultatu, który ma być osiągnięty, pozostawia[ją] jednak organom krajowym swobodę wyboru formy i środków”, a w konsekwencji z okolicznością, że na sytuację prawną podmiotów mają zasadniczo wpływ przepisy krajowe transponujące poszczególne dyrektywy.
- 44 Tak więc w niniejszej sprawie państwa członkowskie, w przypadku skarżącej Republika Federalna Niemiec, określa lub określiły, że podmioty takie jak skarżąca będą podlegać lub podlegają obowiązkom wynikającym z dyrektywy 2009/73 zmienionej zaskarżoną dyrektywą jedynie za pośrednictwem krajowych przepisów transponujących zaskarżoną dyrektywę, i to na warunkach określonych przez te państwa członkowskie (zob. podobnie postanowienia: z dnia 10 września 2002 r., Japan Tobacco i JT International/Parlament i Rada, T-223/01, EU:T:2002:205, pkt 47; z dnia 7 lipca 2014 r., Group’Hygiène/Komisja, T-202/13, EU:T:2014:664, pkt 33, 36).
- 45 W tym względzie, po pierwsze, w dniu wniesienia rozpatrywanej skargi w przypadku Republiki Federalnej Niemiec takie przepisy transponujące nie istniały. Po drugie, w każdym razie – wbrew temu, co twierdzi skarżąca – należy stwierdzić, że jeśli chodzi o krajowe przepisy transponujące, które miały zostać przyjęte przez państwa członkowskie najpóźniej do dnia 24 lutego 2020 r. i wprowadzić w sposób wiążący dla podmiotów obowiązki wynikające z dyrektywy 2009/73, zmienionej zaskarżoną dyrektywą, owym państwom członkowskim przysługiwało uznanie przy wprowadzaniu w życie przepisów tej dyrektywy.
- 46 Po pierwsze bowiem, co się tyczy obowiązków przewidzianych w art. 9 dyrektywy 2009/73 w zmienionym brzmieniu, na podstawie nowego akapitu pierwszego ust. 8 oraz ust. 9 tego art. 9, dodanych zaskarżoną dyrektywą, państwa członkowskie mają możliwość podjęcia decyzji o niestosowaniu obowiązku rozdziału systemów przesyłowych i operatorów systemów przesyłowych, przewidzianego we wspomnianym art. 9 ust. 1. W szczególności „mogą” tak zdecydować w odniesieniu do części systemu przesyłowego gazu łączącego państwo członkowskie z państwem trzecim, przebiegającej między granicą tego państwa członkowskiego a pierwszym punktem połączenia z siecią tego państwa członkowskiego, po pierwsze, w przypadku gdy w dniu 23 maja 2019 r. system przesyłowy należał do przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo i, po drugie, gdy w dniu 23 maja 2019 r. system przesyłowy należał do przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo oraz istnieją rozwiązania gwarantujące skuteczniejszą niezależność operatora systemu przesyłowego niż przepisy rozdziału IV dyrektywy 2009/73. Podobnie na podstawie art. 14 ust. 1 tej dyrektywy, dodanego przez zaskarżoną dyrektywę, państwa członkowskie mogą zdecydować o niestosowaniu art. 9 ust. 1 rzeczonyj dyrektywy i na wniosek właściciela danego systemu przesyłowego i za zgodą Komisji wyznaczyć niezależnego operatora systemu przesyłowego.
- 47 Po drugie, w efekcie zmian wprowadzonych do dyrektywy 2009/73 przez zaskarżoną dyrektywę, w szczególności zmian dotyczących art. 36 i dodania art. 49a, organy krajowe mogą zdecydować o przyznaniu w odniesieniu do „istotnej nowej infrastruktury gazowej” i „linii przesyłowych gazu między państw[ami] członkowskim[i] a państw[ami] trzecim[i] wybudowanych przed dniem 23 maja 2019 r.” odstępstw od niektórych artykułów zmienionej dyrektywy 2009/73, w niniejszej sprawie na podstawie art. 36 odstępstw od art. 9, 32, 33, 34 oraz od art. 41 ust. 6, 8 i 10, zaś na podstawie art. 49a – odstępstw od art. 9, 10, 11, 32 oraz od art. 41 ust. 6, 8 i 10.

- 48 W tym względzie, jak słusznie utrzymuje Parlament, do państw członkowskich należy przyjęcie przepisów krajowych umożliwiających zainteresowanym operatorom ubieganie się o te odstępstwa, określających dokładnie warunki uzyskania tychże odstępstw w świetle ogólnych kryteriów przewidzianych w art. 49a dyrektywy 2009/73 w brzmieniu nadanym zaskarżoną dyrektywą, i ustanawiających procedurę umożliwiającą ich krajowym organom regulacyjnym rozpatrywanie takich wniosków w terminach przewidzianych w zaskarżonej dyrektywie. Ponadto przy wprowadzaniu w życie tych warunków krajowe organy regulacyjne dysponują szerokim zakresem uznania w odniesieniu do przyznawania takich odstępstw i ewentualnych szczególnych warunków, jakim odstępstwa te mogą zostać poddane (zob. analogicznie wyrok z dnia 4 grudnia 2019 r., Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo/Komisja, C-342/18 P, niepublikowany, EU:C:2019:1043, pkt 48–53).
- 49 Z powyższego wynika, że ogólnie rzecz biorąc, przepisy zaskarżonej dyrektywy nie dotyczą skarżącej bezpośrednio.
- 50 Dotyczy to również jedynego przepisu, którego stwierdzenia nieważności domaga się skarżąca, a mianowicie nowego art. 49a ust. 3 zdanie pierwsze wprowadzonego zaskarżoną dyrektywą, zgodnie z którym „[d]ecyzje [w sprawie odstępstwa] na podstawie ust. 1 i 2 [tego art. 49a] przyjmuje się do dnia 24 maja 2020 r.”. Zapis ten stanowi bowiem, że krajowe organy regulacyjne odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosków o przyznanie odstępstwa na podstawie tego przepisu mają obowiązek rozpatrzenia tych wniosków do dnia 24 maja 2020 r. Ów obowiązek działania w określonych granicach czasowych ciąży zatem bezpośrednio na organach krajowych.
- 51 Natomiast niezależnie od istnienia pola manewru państw członkowskich przy wprowadzaniu w życie tego przepisu zaskarżonej dyrektywy, przewidziany w ten sposób przez prawodawcę Unii obowiązek nie dotyczy bezpośrednio operatorów składających takie wnioski o przyznanie odstępstwa lub mających zamiar – tak jak skarżąca – to uczynić. Jak wskazuje Parlament, a skarżąca temu nie zaprzecza, niemiecka ustawa transponująca zaskarżoną dyrektywę przewiduje bowiem, że operatorzy powinni złożyć wniosek o przyznanie odstępstwa najpóźniej w terminie 30 dni od wejścia w życie tej ustawy krajowej. Tak więc to właśnie ten przepis krajowy wywiera bezpośredni wpływ na sytuację prawną skarżącej, ponieważ jej prawo do ubiegania się o przyznanie odstępstwa od pewnych obowiązków wynikających z dyrektywy 2009/73, zmienionej zaskarżoną dyrektywą, jest ograniczone również pod względem czasowym przez wspomniany przepis krajowy, zarówno jeśli chodzi o termin, w którym należy złożyć wniosek, jak i w odniesieniu do terminu, w którym wniosek ten zostanie rozpatrzony. Ponadto zaskarżona dyrektywa nie określa, jakie konsekwencje należy wyciągnąć w odniesieniu do wniosku o przyznanie odstępstwa zawisłego przed krajowym organem regulacyjnym, jeżeli organ ten nie jest w stanie dochować przewidzianego w tej dyrektywie terminu 24 maja 2020 r. w celu rozstrzygnięcia w przedmiocie tego wniosku.
- 52 Wreszcie skarżąca nie może powoływać się na rozwiązanie przyjęte przez Sąd w wyroku z dnia 7 października 2009 r., Vischim/Komisja (T-380/06, EU:T:2009:392). Z wyroku tego, a w szczególności z jego pkt 58, wynika bowiem co prawda, że w sprawie, w której zapadł ów wyrok, Sąd uznał, iż zakwestionowana dyrektywa dotyczyła strony skarżącej bezpośrednio i indywidualnie w zakresie, w jakim dyrektywa ta włączała substancję chemiczną do załącznika do dyrektywy podstawowej, której stanowiła środek wykonawczy. Należy jednak stwierdzić, że owe stanowisko orzecznicze można wytłumaczyć szczególnymi cechami tej strony skarżącej. Była ona bowiem podmiotem powiadamiającym, którego powiadomienie doprowadziło, po pierwsze, do wszczęcia postępowania w sprawie badania substancji chemicznej, które to postępowanie dotyczyło konkretnie jednego z jej produktów, a po drugie, do włączenia tej substancji do wspomnianego załącznika. Ponadto była ona posiadaczem istniejących zezwoleń na środki ochrony roślin zawierające rzeczoną substancję chemiczną. Tak więc ta sytuacja faktyczna nie jest w żaden sposób porównywalna z niniejszą sprawą.

- 53 Z całości powyższych rozważań wynika, że zaskarżona dyrektywa nie dotyczy skarżącej bezpośrednio, ani nie dotyczy jej przepis tej dyrektywy, którego stwierdzenia częściowej nieważności domaga się w niniejszej sprawie.

W przedmiocie indywidualnego oddziaływania na skarżącą

- 54 Parlament twierdzi, że dyrektywa nie dotyczy skarżącej indywidualnie. Jeśli chodzi o okoliczność, że zaskarżona dyrektywa dotyczy ograniczonej liczby operatorów, uważa on, po pierwsze, że możliwość określenia z większą lub mniejszą dokładnością liczby, a nawet tożsamości osób, do których dyrektywa ta ma zastosowanie, nie wystarcza do wykazania, iż zaskarżona dyrektywa dotyczy skarżącej indywidualnie, a po drugie, że ograniczony charakter tej liczby można wytłumaczyć oligopolistycznymi cechami odnośnego sektora, czyli sektora przesyłu gazu rurociągami. W każdym razie na dzień przyjęcia zaskarżonej dyrektywy skarżąca nie nabyła szczególnych praw do eksploatacji swojej infrastruktury gazowej, w tym przypadku prawa do zwolnienia z wymogów prawa Unii przy eksploatacji tejże infrastruktury poza terytorium lądowym państw członkowskich. Ponadto nie wykazała ona istnienia cech charakterystycznych, które są jej właściwe lub które miałyby odróżniać system dwóch gazociągów „Nord Stream” od wszelkich innych transgranicznych połączeń wzajemnych, które rzeczywiście lub potencjalnie znajdują się w identycznej lub analogicznej sytuacji. Jeśli chodzi o skutki gospodarcze zaskarżonej dyrektywy dla działalności skarżącej, ich istnienie nie może świadczyć o tym, że dyrektywa ta dotyczy jej indywidualnie.
- 55 Rada twierdzi, że zaskarżona dyrektywa nie dotyczy skarżącej indywidualnie, ponieważ nawet gdyby założyć, że dyrektywa ta może mieć skutki prawne w odniesieniu do jej sytuacji, okazuje się, że przepisy tejże dyrektywy mają zastosowanie do obiektywnie określonych sytuacji prawnych i nie indywidualizują skarżącej tak jak adresata decyzji indywidualnej. Zaskarżona dyrektywa ma bowiem zastosowanie do wszystkich linii przesyłowych gazu między państwem członkowskim a państwem trzecim, niezależnie od tego, czy chodzi o linie lądowe lub morskie, czy też o wcześniej istniejące, wybudowane lub nowe linie przesyłowe, a nawet o linie przesyłowe, które po wyjściu przez Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii stały się liniami pomiędzy państwem członkowskim a państwem trzecim, czy też o linie, które zostaną włączone do zakresu stosowania owej dyrektywy w związku z przystąpieniem do Unii nowych państw członkowskich.
- 56 Ponadto zdaniem Rady skarżąca nie może twierdzić, że ma prawo nabyte do utrzymania domniemanego wcześniejszego statusu operatora infrastruktury nieregulowanej prawem Unii. Sprowadzałoby się to bowiem do zakazania współprawodawcy Unii przyjęcia jakichkolwiek nowych powszechnie obowiązujących przepisów dotyczących korzystania z linii przesyłowych gazu między państwem członkowskim a państwem trzecim do terytorium państwa członkowskiego lub do morza terytorialnego tego państwa członkowskiego. W każdym razie zaskarżona dyrektywa nie naruszyła zakresu istniejącego wcześniej szczególnego lub wyłącznego prawa ani możliwości wykonywania go przez skarżącą.
- 57 Skarżąca utrzymuje, że zaskarżona dyrektywa dotyczy jej indywidualnie, ponieważ należy ona do zamkniętego, ograniczonego kręgu pięciu operatorów, na których oddziałuje ta dyrektywa, a mianowicie właścicieli i operatorów gazociągów już wybudowanych i działających w dniu 23 maja 2019 r., łączących drogą morską państwa trzecie i państwa członkowskie Unii i obejmujących punkt połączenia międzysystemowego znajdujący się na terytorium Unii. Zdaniem skarżącej skutkiem zaskarżonej dyrektywy było poddanie wszystkich tych operatorów całości obowiązków normatywnych wynikających z dyrektywy 2009/73 i obowiązków ustanowionych w krajowych przepisach transponujących, i to w momencie, gdy wszystkie decyzje inwestycyjne dotyczące ich infrastruktury były już od dawna podjęte, a sama infrastruktura była już wybudowana i oddana do użytku. Tak więc w odróżnieniu od operatorów infrastruktury, która zostanie wybudowana w przyszłości z uwzględnieniem nowych ograniczeń regulacyjnych, operatorzy tacy jak skarżąca zostali pozbawieni na podstawie zaskarżonej dyrektywy przysługującego im statusu operatora infrastruktury

nieregulowanej. Warunki wykonywania ich działalności są niewątpliwie mniej korzystne niż wcześniej w rozumieniu pkt 61 wyroku z dnia 27 lutego 2014 r., *Stichting Woonpunt i in./Komisja* (C-132/12 P, EU:C:2014:100), ponieważ ma na nich wpływ zasadnicza zmiana prawa mająca zastosowanie do ich infrastruktury, co miało istotne skutki zarówno w odniesieniu do struktury finansowania tej infrastruktury, jak i w odniesieniu do ich partnerstwa z dostawcami gazu takimi jak Gazprom export, będącego jedynym klientem skarżącej. Ponadto operatorów tych różni od przyszłych operatorów to, że dla tych ostatnich infrastruktura, którą będą budowali w przyszłości, z definicji nie będzie stanowiła infrastruktury działającej w dniu 23 maja 2019 r. w rozumieniu zaskarżonej dyrektywy.

- 58 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem osoby fizyczne i prawne, niebędące adresatami aktu Unii, spełniają warunek indywidualnego oddziaływania w rozumieniu drugiego przypadku przewidzianego w art. 263 akapit czwarty TFUE tylko wtedy, gdy zaskarżony akt ma wpływ na ich sytuację ze względu na szczególne dla nich cechy charakterystyczne lub na sytuację faktyczną, która odróżnia je od wszelkich innych osób i w związku z tym indywidualizuje w sposób podobny do adresata (wyroki: z dnia 15 lipca 1963 r., *Plaumann/Komisja*, 25/62, EU:C:1963:17; z dnia 3 października 2013 r., *Inuit Tapiriit Kanatami i in./Parlament i Rada*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, pkt 72).
- 59 W niniejszym przypadku skarżąca uważa, że zaskarżona dyrektywa, a w szczególności przepis tej dyrektywy, którego stwierdzenia częściowej nieważności się domaga, dotyczy jej indywidualnie ze względu na to, że należy ona do ograniczonego kręgu podmiotów gospodarczych, których zaskarżona dyrektywa dotyczy szczególnie w sposób podobny do tego, jaki miałby miejsce w przypadku adresatów decyzji indywidualnych. W skład tego kręgu wchodzi właściciele i operatorzy gazociągów, już wybudowanych i oddanych do użytku na dzień 23 maja 2019 r., znajdujących się na morzu terytorialnym państw trzecich i posiadających punkt połączenia międzysystemowego znajdujący się na terytorium Unii. Istnieje zatem jedynie pięć gazociągów objętych zaskarżoną dyrektywą, a mianowicie gazociąg zarządzany przez skarżącą, jak również gazociągi Greenstream, Medgaz, Maghreb-Europe Gas Pipeline i Transmed.
- 60 Należy w tym względzie przypomnieć, że możliwość określenia z większą czy mniejszą dokładnością liczby lub nawet tożsamości podmiotów prawa, do których ma zastosowanie dany środek Unii, wcale nie oznacza, że należy uznać, iż środek ten dotyczy tych podmiotów indywidualnie, jeśli jest bezsporne, że jego stosowanie ma miejsce ze względu na zaistnienie pewnej obiektywnej sytuacji prawnej lub faktycznej określonej w rozpatrywanym akcie (zob. podobnie wyrok z dnia 28 kwietnia 2015 r., *T & L Sugars i Sidul Açúcares/Komisja*, C-456/13 P, EU:C:2015:284, pkt 64 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 61 Otóż w odniesieniu do gazociągów wymienionych przez skarżącą, w tym gazociągu, którego jest ona operatorem, należy stwierdzić, że zaskarżona dyrektywa ma zastosowanie do tych gazociągów ze względu na zaistnienie pewnej obiektywnej sytuacji prawnej i faktycznej przewidzianej w tej dyrektywie. Zgodnie bowiem z obiektywnym kryterium przyjętym przez prawodawcę w art. 49a ust. 1, dodanym do dyrektywy 2009/73 przez zaskarżoną dyrektywę, dyrektywa ta ma zastosowanie do linii przesyłowych gazu, które zostały wybudowane przed dniem 23 maja 2019 r., czyli datą wejścia w życie zaskarżonej dyrektywy. Ponadto – jak podnosi w istocie Parlament – ograniczona liczba operatorów, których dotyczy zaskarżona dyrektywa, wynika, po pierwsze, z faktu, że reguluje ona szczególnie kosztowne obiekty infrastruktury gazowej, których liczba na terytorium Unii jest ze względu na ograniczenia przestrzenne, gospodarcze i geopolityczne ograniczona, a po drugie, z okoliczności, że dyrektywa ta reguluje jedynie te spośród nich, które łączą Unię z państwami trzecimi, których liczba jest w związku z tym jeszcze mniejsza.

- 62 Zatem, biorąc pod uwagę specyficzną dziedzinę gospodarczą, o której mowa, okoliczność, że zaskarżona dyrektywa ma regulować jedynie ograniczoną liczbę podmiotów, zidentyfikowanych lub możliwych do zidentyfikowania w chwili przyjęcia tej dyrektywy, nie pozwala uznać, że rzeczona dyrektywa dotyczyła tych podmiotów indywidualnie, tak jak adresatów tego aktu lub adresatów decyzji indywidualnych.
- 63 Prawdą jest, że w wyroku z dnia 18 maja 1994 r., *Codorniu/Rada* (C-309/89, EU:C:1994:197) Trybunał uznał, że przepis o charakterze normatywnym może w pewnych okolicznościach dotyczyć niektórych zainteresowanych podmiotów gospodarczych w sposób indywidualny. Jednakże na orzecznictwo to nie można się powoływać w niniejszym przypadku, ponieważ w odróżnieniu od rozporządzenia kwestionowanego w owej sprawie dyrektywa zaskarżona w niniejszej sprawie nie naruszyła szczególnych praw skarżącej (zob. podobnie postanowienie z dnia 23 listopada 1995 r., *Asocarne/Rada*, C-10/95 P, EU:C:1995:406, pkt 43). To samo dotyczy odwołania się do wyroku z dnia 27 lutego 2014 r., *Stichting Woonlinie i in./Komisja* (C-133/12 P, EU:C:2014:105).
- 64 W niniejszej sprawie bowiem – wbrew temu, co twierdzi skarżąca, i jak stwierdzono w pkt 42 powyżej – nie miała ona prawa do eksploataowania lub dalszego eksploataowania systemu dwóch gazociągów „Nord Stream” ze zwolnieniem z wszelkich ograniczeń wynikających z przepisów prawa Unii, przynajmniej w odniesieniu do tej części linii przesyłowej gazu, która znajduje się na terytorium Unii, w tym przypadku w morzu wewnętrznym państwa członkowskiego. Tak więc okoliczność, że w czasie przyjmowania zaskarżonej dyrektywy skarżąca należała do zidentyfikowanego lub możliwego do zidentyfikowania ograniczonego kręgu operatorów, których dotyczy rozszerzenie terytorialnego lub przedmiotowego zakresu stosowania dyrektywy 2009/73, nie pozwala uznać, że zaskarżona dyrektywa dotyczy jej indywidualnie, ponieważ bezsporne jest, że jej stosowanie ma miejsce ze względu na zaistnienie pewnej obiektywnej sytuacji prawnej i faktycznej określonej przez prawodawcę Unii w rozpatrywanym akcie. Ponadto skarżąca nie wykazała, że ów prawodawca przyjął zaskarżoną dyrektywę z uwzględnieniem szczególnych cech sytuacji skarżącej lub sytuacji czterech pozostałych gazociągów, wskazanych przez skarżącą, które były już w użyciu w dniu 23 maja 2019 r.
- 65 Wreszcie, jeśli chodzi o argumentację skarżącej opartą na istotnym gospodarczym wpływie zaskarżonej dyrektywy na działalność operatora gazociągu „Nord Stream”, należy przypomnieć, że okoliczność, iż akt o charakterze generalnym oddziałuje gospodarczo na niektóre podmioty bardziej niż na inne, nie wystarcza, by zindywidualizować te podmioty spośród tych innych podmiotów, o ile tylko pozostaje bezsporne, jak w niniejszej sprawie, że w każdym razie akt ten znajduje zastosowanie ze względu na zaistnienie obiektywnie określonej sytuacji (zob. podobnie postanowienie z dnia 18 grudnia 1997 r., *Sveriges Betodlares i Henrikson/Komisja*, C-409/96 P, EU:C:1997:635, pkt 37; wyroki: z dnia 2 marca 2010 r., *Arcelor/Parlament i Rada*, T-16/04, EU:T:2010:54, pkt 106; z dnia 16 grudnia 2011 r., *Enviro Tech Europe i Enviro Tech International/Komisja*, T-291/04, EU:T:2011:760, pkt 110).
- 66 Ponadto sama okoliczność, że strona skarżąca może utracić istotne źródło dochodów z powodu nowych uregulowań Unii, nie dowodzi, iż znajduje się ona w szczególnej sytuacji i nie wystarcza do wykazania, że uregulowania te dotyczą jej indywidualnie. W tym względzie strona skarżąca powinna bowiem przedstawić Sądowi dowód – którego w niniejszej sprawie brak – na istnienie okoliczności pozwalających uznać, że szkoda, jaką miała ponieść, indywidualizuje ją spośród wszystkich podmiotów gospodarczych, których wspomniane uregulowania dotyczą w taki sam sposób jak jej (wyrok z dnia 16 grudnia 2011 r., *Enviro Tech Europe i Enviro Tech International/Komisja*, T-291/04, EU:T:2011:760, pkt 110).
- 67 Z całości powyższych rozważań wynika, że zaskarżona dyrektywa nie dotyczy skarżącej indywidualnie.
- 68 W związku z tym, bez konieczności orzekania w przedmiocie istnienia interesu prawnego skarżącej czy też dopuszczalności żądań w zakresie, w jakim zmierzają one jedynie do stwierdzenia częściowej nieważności zaskarżonej dyrektywy, skargę należy odrzucić jako niedopuszczalną.

W przedmiocie wniosków o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta

- 69 Zgodnie z art. 144 § 3 regulaminu postępowania, jeżeli pozwany podnosi zarzut niedopuszczalności skargi lub niewłaściwości Sądu, o którym mowa w art. 130 § 1, w przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta rozstrzyga się po oddaleniu zarzutu lub pozostawieniu go do rozstrzygnięcia w wyroku. Ponadto zgodnie z art. 142 § 2 tego regulaminu interwencja staje się bezprzedmiotowa między innymi w razie uznania skargi za niedopuszczalną.
- 70 Ponieważ w niniejszej sprawie zarzuty niedopuszczalności zostały uwzględnione, a zatem niniejsze postanowienie kończy postępowanie w sprawie, nie ma już potrzeby orzekania w przedmiocie wniosków Republiki Estońskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Rzeczypospolitej Polskiej i Komisji o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenientów.

W przedmiocie kosztów

- 71 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Parlament i Rada wniosły o obciążenie skarżącej kosztami, należy obciążyć ją kosztami postępowania.
- 72 Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania państwa członkowskie i instytucje interweniujące w sprawie pokrywają własne koszty. Ponadto na podstawie art. 144 § 10 tego regulaminu w razie wydania orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie głównej przed wydaniem rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta, składający wniosek o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta i strony główne pokrywają własne koszty związane z postępowaniem w przedmiocie tego wniosku. W konsekwencji skarżąca, Parlament i Rada, jak również Republika Estońska, Republika Łotewska, Republika Litewska, Rzeczpospolita Polska i Komisja muszą pokryć własne koszty związane z wnioskami o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta.

Z powyższych względów

SĄD (ósma izba)

postanawia, co następuje:

- 1) Skarga zostaje odrzucona jako niedopuszczalna.
- 2) Postępowanie w przedmiocie wniosków Republiki Estońskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Rzeczypospolitej Polskiej i Komisji Europejskiej o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta zostaje umorzone.
- 3) Nord Stream AG zostaje obciążona kosztami poniesionymi przez Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej, z wyjątkiem kosztów związanych z wnioskami o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta.
- 4) Nord Stream, Parlament i Rada, jak również Republika Estońska, Republika Łotewska, Republika Litewska, Rzeczpospolita Polska i Komisja pokrywają własne koszty związane z wnioskami o dopuszczenie do sprawy w charakterze interwenienta.

Sporządzono w Luksemburgu w dniu 20 maja 2020 r.

Sekretarz
E. Coulon

Prezes
J. Svenningsen